

Sebastian Tynkkynen ps ym.

## Lakialoite laiksi rikoslain 21 luvun muuttamisesta

Eduskunnalle

### ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lisätään rikoslain 21 lukuun uusi 6 b §, jolla kriminalisoidaan sekä tytöille että pojille ei-lääketieteellisistä syistä tehtävät ympärileikkaukset eli silpomiset.

### PERUSTELUT

Jokaisen yksilön oikeuksiin kuuluu päättää itse omasta kehostaan. Lapsille tehtävät sukupuolielinten silpomiset, joilla ei ole mitään lääketieteellistä perustetta, loukkaavat voimakkaasti lasten oikeutta henkilökohtaiseen koskemattomuuteen. Tyttöjen sukupuolielinten silpominen on nyky-lainsäädännön mukaan rangaistavaa törkeänä pahoinpitelyrikoksena, mutta yksiselitteisempi silpomisen kriminalisoiva lainsäädäntö on nähty tarpeellisena. Pojille tehtyjen ympärileikkausten osalta nykyinen lainsäädäntö ei kykene lainkaan suojelemaan lasten perusoikeuksia. Perinteiden ja rituaalien varjolla tehtävät poikien silpomiset ovat Suomessa edelleen sallittuja. Nykyistä lainsäädännön tilaa, joka sallii lasten oikeuksien loukkaamisen, ei voida pitää hyväksyttävänä.

Tyttöjen silpomisella on erittäin vakavia fyysisiä ja psyykkisiä seurauksia. Silpomisen seurauksena menetetään tai vaurioitetaan pysyvästi tärkeitä kudosalueita. Silpomisen haitallisina seurauksina ovat esimerkiksi toimenpiteen aiheuttamat ja sen jälkeiset kiputilat, vakava riski tulehduksille ja elinikäiset vaikutukset seksuaalisuuteen. Silpominen loukkaa äärimmäisellä tavalla ihmisoikeuksia, ja samalla sillä on vakavia vaikutuksia tyttöjen ja naisten asemaan. Maailmalla arvioidaan olevan jopa 200 miljoonaa silpomisen uhriksi joutunutta tyttöä, minkä lisäksi joka vuosi neljän miljoonan tytön arvioidaan olevan vaarassa joutua silvotuksi. Myös Suomessa on ilmennyt tapauksia, mikä osoittaa tarpeen toimille myös kotimaassa. Ennaltaehkäisevän työn näkökulmasta tärkeässä roolissa on selkeä lainsäädäntö, joka asettaa silpomisen kriminalisoiduksi.

Tyttöjen silpomisella on yleensä poikien silpomista vakavammat seuraukset, mutta myös poikien silpomisesta seuraa pysyviä fyysisiä haittoja sekä mahdollisesti henkisiä traumoja. Pojalle tehtävän ympärileikkauksen seurauksena menetetään miehen sukupuolielimen tuntoherkintä osaa suojaava esinahka. Ilman lääketieteellisiä syitä tehtävä ympärileikkaus on aina loukkaus lapsen oikeuksia kohtaan. Tarpeettomasti tehdyllä leikkauksella saattaa olla elinikäisiä vaikutuksia toimenpiteeseen pakotetun pojan terveyteen ja itsetuntoon. Lisäksi ympärileikkaus asettaa poikalapsen tarpeettomasti alttiiksi mahdollisille komplikaatioille, joiden seuraukset voivat olla vakavia.

## **Lakialoite LA 99/2020 vp**

On siis perusteltua puhua myös poikien kohdalla silpomisista niissä tapauksissa, kun ympärileikkaukselle ei ole mitään lääketieteellistä perustetta.

Kun silpomisia tarkastellaan oikeudellisesta näkökulmasta, asettuu vastakkain lapsen oma henkilökohtainen koskemattomuus ja aikuisten uskonnon varjolla esittämät sosiaaliset perusteet lapsen kehitykselle. Tyttöjen silpomisen on katsottu yksiselitteisesti olevan lapsen kannalta haitallinen perinne, minkä vuoksi se on Suomessa asetettu rangaistavaksi. Poikien osalta tilanne on toisenlainen. Korkein oikeus on päätöksessään (KKO 2008:93) todennut, että poikien ympärileikkauksesta voidaan olla antamatta rangaistusta, jos kyseessä on uskonnollisin syin tehty esinahan poisto. Nykyisen oikeustilan seurauksena lukuisten poikalasten kehojen kohtalo lepää pelkästään korkeimman oikeuden tulkinnan varassa, sillä heillä ei ole yksiselitteistä lain tuomaa suojaa ja oikeutta omaan kehoonsa. Nykyistä oikeuskäytäntöä voidaan pitää päinvastaisena sille, mihin Suomi on sitoutunut YK:n lapsen oikeuksia koskevassa yleissopimuksessa (SopS 60/1991). Sopimuksessa mukana olevia valtioita edellytetään poistamaan lasten terveydelle haitallisia perinteisiä tapoja. Myös YK:n ihmisoikeusneuvosto on kehottanut maita lakkauttamaan toimenpiteet, jotka vaarantavat lasten koskemattomuutta.

Oikeus henkilökohtaiseen koskemattomuuteen kuuluu jokaiselle lapselle sukupuoleen katsomatta. Suomen perustuslain 6 §:ssä turvataan jokaisen yhdenvertaisuus lain edessä. Sukupuolielinten silpomiselle ei siis löydy minkäänlaisia hyväksyttäviä perusteita, oli tarpeettoman toimenpiteen uhriksi joutunut lapsi sitten tyttö tai poika. Asettamalla kaikkien lasten silpomiset selkeästi laissa kriminalisoiduiksi puolustettaisiin ihmisoikeuksia ja suojeltaisiin kaikkien lasten oikeutta koskemattomuuteen ja yhdenvertaisuuteen.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

*että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:*

## **Laki**

### **rikoslain 21 luvun muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

*lisätään rikoslain (39/1889) 21 lukuun uusi 6 b § seuraavasti:*

**Lakialoite LA 99/2020 vp**

21 luku

**Henkeen ja terveyteen kohdistuvista rikoksista**

6 b §

*Sukupuolielinten silpominen*

Joka tekee tai määrää tehtäväksi sukupuolielinten ympärileikkauksen muilla kuin lääketieteellisillä perusteilla

- 1) alaikäiselle lapselle tai
  - 2) täysi-ikäiselle vastoin tämän omaa tahtoaan,
- on tuomittava *sukupuolielinten silpomisesta* vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

---

Helsingissä 2.12.2020

Sebastian Tynkkynen ps  
Lulu Ranne ps  
Leena Meri ps  
Olli Immonen ps  
Mari Rantanen ps  
Jari Ronkainen ps  
Ritva Elomaa ps  
Arja Juvonen ps  
Kaisa Juuso ps  
Sanna Antikainen ps